

Seurattu SDK 541/2022 saakka.

13.2.2014/122

Valtioneuvoston asetus esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään esitutkintalain ([805/2011](#)) [11 luvun 10 §:n](#), pakkokeinolain ([806/2011](#)) [10 luvun 66 §:n](#) ja [11 luvun 4 §:n](#) sekä poliisilain ([872/2011](#)) [5 luvun 65 §:n](#) nojalla:

1 luku

Esitutkinta

1 §

Ilmoituksen kirjaaminen

Esitutkintaviranomaisen on kirjattava ilmoitus merkitsemällä esitutkinnan toimittamista varten tarvittavat tiedot tapahtumasta ja asianosaisista sekä mahdollisuuksien mukaan myös muut esitutkintalain ([805/2011](#)) [1 luvun 2 §:n](#) 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

Ilmoitus voidaan tallentaa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävään esitutkintaviranomaisen henkilörekisteriin.

2 §

Merkinnät kuulustelupöytäkirjaan

Sen lisäksi, mitä esitutkintalaissa säädetään, kuulustelusta laadittavaan kuulustelupöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) kuulustelun alkamis- ja päättymisaika, paikka, kuulustelija sekä muut läsnäolijat;
- 2) kuulusteltavan henkilötiedot ja epäiltynä kuulusteltavasta myös siviilisääty, elatusvelvollisuus, tulot ja sotilasarvo sekä moottoriajoneuvolla tehtyä liikenne rikosta tai liikenne rikkomusta tutkittaessa tiedot ajokortista;
- 3) tieto siitä, jos epäillylle on tehty selkoa valvotun ajo-oikeuden sisällöstä, ehdoista ja kustannuksista sekä tieto epäillyn pyynnöstä valvottuun ajo-oikeuteen määraamisestä;
- 4) epäillyn mahdollinen suostumus tuomitsemisesta yhdyskuntapalveluun;
- 5) kuulusteltavan asema esitutkinnassa ja sen muuttuminen;
- 6) esitutkintalain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen tiedustelujen ja ilmoitusten tekeminen;
- 7) kuultavan kieli, kuulustelussa käytetty kieli ja tiedot mahdollisesta tulkkauksen käyttämisestä sekä esitutkintalain 9 luvun 6 §:ssä ja pakkokeinolain ([806/2011](#)) [2 luvun 16](#)

§:ssä tarkoitetut seikat;

8) esitutkintalain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitetun kuulustelupöytäkirjan ja 9 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ääni- ja kuvatallenteen tarkastaminen;

9) onko asianomistaja pyytänyt syyttäjää ajamaan hänen vaatimustaan;

10) esitutkintalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu asianomistajan ja rikoksesta epäillyn kannanotto asian käsittelemisestä käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä;

11) syy kuulustelun toimittamiseen kello 22:n ja 7:n välisenä aikana;

12) syy, jonka vuoksi jonkun pääsy kuulustelutilaisuuteen on evätty esitutkintalain 7 luvun 12 §:n tai 13 §:n nojalla tai, jos joku on poistettu sieltä 7 luvun 18 §:n nojalla, sekä 7 luvun 19 §:n mukainen tilaisuuden varaaminen asianomaisille tietojen saamiseen ja kysymysten tekemiseen;

13) esitutkintalain 7 luvun 15 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen, tilaisuuden varaaminen vajaavaltaisen edustajalle olla läsnä vajaavaltaisen kuulustelussa ja läsnäolo, sekä syy mainituista velvollisuuksista poikkeamiselle;

14) esitutkintalain 7 luvun 16 §:ssä tarkoitettu ilmoituksen tekeminen sosiaaliviranomaiselle ja tilaisuuden varaaminen sosiaaliviranomaisen edustajan lähettämiseen alle 18-vuotiaan kuulusteluun tai syy mainituista velvollisuuksista poikkeamiselle.

Asianosaisena kuultavan oikeushenkilön laillisen edustajan kuulustelupöytäkirjaan merkitään yhteisön tunnistamiseksi tarpeelliset tiedot sekä edustajan asema yhteisössä.

3 §

Merkinnät esitutkintapöytäkirjaan

Sen lisäksi, mitä esitutkintalaissa säädetään, esitutkintapöytäkirjaan on tehtävä merkintä:

1) toimenpiteestä, johon tutkinnanjohtaja, tutkija tai muu esitutkintaviranomaisen virkamies on esitutkintalain 2 luvun 7 §:n 3 momentin nojalla ryhtynyt esteellisenä;

2) esitutkintalain 3 luvun 6 §:ssä ja 6 luvun 7 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksesta;

3) siitä, että asianosaisen esitutkintalain 3 luvun 7 §:n mukaiseen pyyntöön esitutkintatoimenpiteiden suorittamisesta ei ole suostuttu, sekä siitä, että asianosaisen tarjoamaa aineistoa ei ole asiaan kuulumattomana otettu vastaan;

4) erityisestä syystä, jonka vuoksi esitutkinnassa ollut on esitutkintalain 6 luvun 5 §:n 3 momentin nojalla velvoitettu saapumaan tai noudettu uudelleen esitutkintaan aikaisemmin kuin 12 tunnin kuluttua edellisestä tutkintakerrasta;

5) siitä, että esitutkintalain 7 luvun 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty kuulusteltavan lailliselle edustajalle;

6) siitä, että joltakulta on esitutkintalain 11 luvun 3 §:n nojalla evätty oikeus toimia avustajana esitutkinnassa;

7) rikoksesta epäillyn määräämisestä mielentilatutkimukseen;

8) esitutkinnassa asianosaista avustaneen asianajajan, julkisen oikeusavustajan tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan tiedoista;

9) asianosaisen tukihenkilön tiedoista; (27.11.2014/965).

10) esitutkintalain 4 luvun 16 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista; (10.11.2016/910).

11) esitutkintalain 4 luvun 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista; (10.11.2016/910).

12) siitä, että epäilty on luopunut oikeudestaan käyttää avustajaa, sekä luopumisen yhteydessä epäillylle annetuista esitutkintalain 4 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista; (13.12.2018/1134).

13) esitutkintalain 10 luvun 2 a §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa esitutinnan päättämisen ajankohdasta. (13.12.2018/1134).

4 §

Merkinnät pakkokeinojen käyttämisestä

Esitutkintapöytäkirjaan on myös merkittävä tiedot esitutkinnassa käytetyistä pakkokeinoista, jollei kysymys ole pakkokeinosta, jonka käytöstä ei tarvitse ilmoittaa.

5 §

Ryhmätunnistusmenetelmät

Ryhmätunnistuksessa voidaan käyttää perättäistunnistusta, jossa rikoksesta epäilty ja vertailuhenkilöt satunnaisjärjestyksessä yksitellen esitetään tunnistajalle tai rivitunnistusta, jossa rikoksesta epäilty ja kaikki vertailuhenkilöt esitetään tunnistajalle rivimuodostelmassa, taikka niiden yhdistelmää.

6 §

Tunnistustilaisuuden luotettavuus

Tunnistajan johdattelu tai muu tunnistuksen luotettavuutta heikentävä menettely ennen ryhmätunnistuksen järjestämistä tai sen aikana on kielletty. Mahdollisuuksien mukaan ryhmätunnistustilaisuuden järjestäjän tulee olla virkamies, joka ei tiedä, kuka tunnistettavista henkilöistä on rikoksesta epäilty.

Ryhmätunnistusta ei saa käyttää, jos:

1) tunnistaja on aiemmin samassa rikosasiassa osallistunut samaa rikoksesta epäiltyä koskevaan ryhmätunnistukseen tai muuhun tunnistukseen; tai

2) ryhmätunnistustilannetta ei muutoin voida järjestää luotettavasti.

Ryhmätunnistustilaisuus on keskeytettävä, jos tilaisuuden aikana ilmenee 2 momentissa tarkoitettu ryhmätunnistuksen järjestämisen este.

7 §

Tunnistajan perustelut tunnistuksesta

Tunnistajan kuvaus rikoksesta epäilystä on kirjattava kuulustelukertomukseen ennen ryhmätunnistuksen järjestämistä. Tunnistajan on välittömästi tunnistamisen jälkeen

perusteltava tunnistamisensa. Perustelu taltioidaan ryhmätunnistustilaisuudesta tallennettavaan videotallenteeseen tai muuhun siihen verrattavaan kuvatallenteeseen.

8 §

Ryhmätunnistuksesta laadittava pöytäkirja

Sen lisäksi, että ryhmätunnistuksesta laaditaan kuulustelupöytäkirja, ryhmätunnistustilaisuudesta on laadittava erillinen pöytäkirja, johon on merkittävä ainakin:

- 1) ryhmätunnistuksen perusteena oleva rikos;
- 2) ryhmätunnistustilaisuuden päivämäärä, kellonaika ja paikka;
- 3) rikoksesta epäilty;
- 4) ryhmätunnistuksen järjestämisestä päättäneen tutkinnanjohtajan tiedot;
- 5) vertailuhenkilöiden nimet;
- 6) esitutkintalain 8 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilaisuuden varaaminen syyttäjälle;
- 7) keitä ryhmätunnistustilaisuudessa on ollut läsnä;
- 8) syy, jonka vuoksi pääsy ryhmätunnistustilaisuuteen on evätty esitutkintalain 8 luvun 3 §:n 2 momentin nojalla;
- 9) tieto 5 §:ssä tarkoitetusta tunnistamismenetelmästä;
- 10) ryhmätunnistuksen järjestäneiden poliisimiesten tiedot;
- 11) mahdollinen ryhmätunnistuksen keskeytyksen syy;
- 12) mahdollinen muu ryhmätunnistusmenettelyyn vaikuttanut seikka.

2 luku

Pakkokeinot

1 §

Kiinniottamisen ja pidättämisen kirjaaminen

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, kiinniottamisesta ja pidättämisestä on kirjattava 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun henkilörekisteriin:

- 1) kiinniotetun tai pidätetyn henkilötiedot;
- 2) rikos, josta kiinniotettua tai pidätettyä epäillään;
- 3) kiinniottamisen tai pidättämisen peruste sekä milloin pakkokeinolain 2 luvun 4 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty; (27.11.2014/965).
- 4) kiinniottamisesta tai pidättämisestä päättänyt virkamies;
- 5) kiinniottamis- tai pidättämisaika;
- 6) pidättämispäätöksen tekoaika;
- 7) aika, jolloin pidätetylle on ilmoitettu vangitsemisvaatimuksen tekemisestä;

8) vangitsemisvaatimuksen ja vangitsemispäätöksen tekoaika sekä vangitsemisesta päättänyt tuomioistuin;

9) tieto mahdollisesta puolustajanmääräyksestä;

10) vapaaksi päästämisen aika;

11) milloin ja kenelle pakkokeinolain 2 luvun 4 §:n 2 momentissa tai 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty ja, jos ilmoitus on tehty vastoin kiinniotetun tai pidätetyn tahtoa, syy siihen;

12) kiinniotetun tai pidätetyn kahlehtiminen ja erillistilaan sijoittaminen sekä toimenpiteen syy ja kesto;

13) milloin kiinniotetulle, pidätetylle tai vangitulle on ilmoitettu kirjallisesti hänen oikeuksistaan esitutkintalain 4 luvun 17 §:n mukaisesti ja ilmoituksen tekijä.

(27.11.2014/965).

Mitä 1 momentissa säädetään, on soveltuvin osin noudatettava myös, kun joku on muuten kuin pidättämispäätöksen nojalla sijoitettu lukittuun tilaan.

2 §

Vangitsemisvaatimuksen tekoajan ja kiinniottamisajan kirjaaminen

Tuomioistuimen on kirjattava rikosasiain asianhallintajärjestelmään kirjallisen vangitsemisvaatimuksen saapumisaika tai, jos vaatimus on tehty suullisesti tai puhelimitse, vaatimuksen tekoaika sekä vaatimuksen tekijän ilmoittama epäillyn nimi ja kiinniottamisaika.

2 a § (13.12.2018/1134)

Poissaolevana vangitun henkilön kiinniottamisesta ilmoittaminen

Ilmoituksen pakkokeinolain 3 luvun 12 §:ssä tarkoitetun vangitsemismääräyksen täytäntöönpanosta toimivaltaiselle tuomioistuimelle tekee kiinniottamisesta päättänyt poliisiyksikkö. Jos kiinniottamisesta on päättänyt Tulli tai Rajavartiolaitos, ilmoituksen tekee se poliisiyksikkö, johon kiinniotettu on toimitettu.

2 b § (13.12.2018/1134)

Matkustuskiellon, tehostetun matkustuskiellon ja tutkinta-arestin käytön kirjaaminen

Sen lisäksi, mitä pakkokeinolaissa ja tämän luvun 3 §:ssä säädetään, poliisi kirjaa tietojärjestelmäänsä tiedon matkustuskieltoon tai tehostettuun matkustuskieltoon määrätyn henkilön passin ja matkustusasiakirjaksi hyväksyttävän henkilökortin luovuttamisesta poliisille sekä tiedon edellä mainittujen asiakirjojen takaisin palauttamisesta matkustuskiellon tai tehostetun matkustuskiellon päätyttyä.

Sen lisäksi, mitä pakkokeinolaissa ja tämän luvun 3 §:ssä säädetään, Rikosseuraamuslaitos kirjaa tietojärjestelmäänsä tehostetun matkustuskiellon ja tutkinta-arestin toimeenpanossa tarvittavat tiedot:

1) tehostetun matkustuskiellon tai tutkinta-arestin alkamis- ja päättymispäivästä;

2) tehostettua matkustuskieltoa koskevasta poikkeusluvasta;